

61. OBLETNICA NAŠEGA DOMA V SAN JUSTU

Obletnice društev - naših domov - so posebna prilika, da se družimo s sorojaki in prijatelji, ki kot množična družina praznujemo le-teh obstoj in se veselimo vseh njenih uspehov. Takrat tudi dokažemo kaj vse se s skupnim delom lahko doseže. V teku teh 61 let obstoja Našega doma v San Justu smo želi že mnogo sadov in izvršili mnogo zastavljenih ciljev. Veselimo pa se novih moči, ki nam bodo v oporo za uresničitev novih izzivov.

Tako pomemben dogodek tudi posebno praznujemo. Čeprav se včasih ne zavedamo v polni meri, kakšno važnost imajo ti jubileji, je v naših srcih vedno prisotna zahvala vsem, ki so se pred 61. leti odločili in zbrali ter s skupnimi močmi začeli zidati ta »Naš dom«.

V nedeljo 8. oktobra smo se udeležili praznovanja, ki se je začelo kot se spodobi z zahvalno sveto mašo v zgornji dvorani »Našega doma«. Vstopili so zastavonoše v spremstvu mladine v narodnih nošah. Med njimi je bilo še posebno lepo videti kopico otrok, ki so se ponosno bližali k oltarju in se namestili po sedežih v prvih vrstah.

Z ubranim petjem Mešanega pevskega zbora San Justo, čigar voditeljica je ga. Andrejka Selan Vombergar, smo sprejeli mašnika, prelata dr. Jureta Rodeta. Sveta maša se je darovala za žive in rajne rojake našega okraja ter za pokojne predsednike Našega doma.

Darovali smo Bogu vse, kar nas združuje in ga prosili naj v nas pomnoži ljubezen do Njega, do slovenske zemlje in jezika ter naj nas obdari z darovi spoštovanja, razumevanja in odpuščanja. Darovali smo tudi naše delo v ustanovi in želje, da bi znali odkrivati božjo voljo, ko načrtujemo prihodnost.

Med pridigo je dr. Jure prebral očetovska navodila iz pisma dr. Gregorija Rožmana, ki jih je ta dal beguncem na pot. Naštel je šest načel, katere je škof želel naj si jih vtisnejo v spomin, da bi ostali zvesti Bogu. Napotki so bili sledeči: naj imajo Boga vedno pred očmi vse dni svojega življenja; naj imajo ljubezen in usmiljenje med seboj; naj molitev pridno gojijo vsak dan in naj obiskujejo božjo službo, četudi bi jezika pridige ne razumeli; naj Marijo častijo in se njenemu brezmadežnemu srcu priporočijo; naj se angelom varuhom priporočajo in naj redno prejemajo zakramente ter se jezika kmalu toliko naučijo, da se bodo mogli vsaj za silo spovedati. In je dodal, da jih je Bog poslal med druge narode, ki doslej Slovencev niso poznali, da bi z zgledom pravega krščanskega življenja tem narodom svetili.

Med darovanje sta botra Našega doma, ga. Mici Malavašič Casullo in g. Janez Kržišnik, približala k oltarju kruh in vino za evharistično skrivnost.

Po prejetem blagoslovu smo se vsi navzoči pomaknili na dvorišče in posedeli ob dolgih, z rožami okrašenih, mizah. Sledila je dobrodošlica vsem, ki so se udeležili našega slavlja. V poklon zemlji od koder izhajamo in zemlji, kjer sedaj stoji Naš dom smo zapeli obe himni. Nato smo se poslovili od zastavonoš in mladine v narodnih nošah z močnim aplavzom.

Napovedovalka, Uršula Urbančič, je pozdravila pomembne goste. Odlikovali so nas s svojo prisotnostjo: podpredsednik vlade in minister za javno upravo g. Boris Koprivnikar, veleposlanica Republike Slovenije v Argentini

Bárbara Krzisin

ga. Jadranka Šturm Kocjan, generalni direktor za informatiko g. Jurij Bertok, generalni direktor za informacijsko družbo g. Bojan Križ, svetovalka za mednarodno sodelovanje, Kabinet ministra, ga. Klavdija Koražija, predstavnik krovne organizacije Zedinjena Slovenija inž. Jure Komar in soproga, delegat slovenskega dušnega pastirstva v Argentini in krajevni župnik, prelat dr. Jure Rode ter sobratje duhovniki. Pozdrava so bili deležni tudi predsednik Našega doma g. Andrej Mehle in soproga, sodelavci domačega odbora, predstavniki prijateljskih ustanov ter predstavniki kulturnih in dobrodelnih ustanov.

Zatem je predsednik naše ustanove izrekel priskrbo dobrodošlico vsem prisotnim. Po blagoslovu jedil smo bili deležni domačega kosila, ki so ga pripravile skrbne roke žena, deklet in moč ter ga je postregla mladina.

Za vsak Dom je izrednega pomena sprejem novih članov. To dejstvo prikazuje v koliko je še živo in dejavno življenje v njem. Zato je bil res razveseljiv trenutek med kosilom, ko je Naš dom pomnožil svoje vrste in sprejel medse devetnajst novih, mladih moči. Tajnica, ga. Metka Malovrh Scopel jim je najprej prebrala častne dolžnosti in pravice s katerimi se je odobril njihov vstop, oziroma njihova vključitev; zatem jih je predsednik doma povabil na oder in jim z odborniki izročil diplome v spomin. Včlanjeni so bili: Jan Fekonja, Nikolaj Grilj, Matjaž Groznik, Nace Kržišnik, Ivan Kržišnik, Igor Malovrh, Matija Malovrh, Damjan Marinčič, Ignacij Mehle, Mikaela Oblak, Valerija Oblak, Marko Šenk, Cintja Smrdelj, Maksi Trpin, Luka Urbančič, Marjan Vombergar, Helena Zarnik Adamič,

Martin Zupanc in Danilo Žgajnar. Novi člani so po skupni sliki z močnim aplavzom odhajali z odra.

Naš dom ima vedno v teku kak projekt. Eden izmed teh je brošura »Naše korenine«. Z njo želi obeležiti begunsko pot in pričati o trdoživosti vseh ustanovnih članov, da bodo potomci lahko zajemali iz tega bogatega opusa in bodo s pogumom zrlji v bodočnost. Ga. Marija Zupanc Urbančič je oznanila, da bo ta brošura kmalu izšla. Izrekla pa je tudi povabilo k sodelovanju in objavi družinske zgodbe, če si kdo še to želi.

Na dvorišču smo si lahko ogledali bogato razstavo fotografij, ki je prikazovala vsestransko, plodno življenje in delo sanhuškega občestva v zadnjem desetletju. Pripravila in oblikovala jo je ga. Veronika Kržišnik Modic s pomočjo Veronike Malovrh, Mirjam Oblak in Tonija Oblaka. Izbor fotografij sta posredovala Lučka Oblak Čop in Marko Vombergar.

Ob klepetu in dobrotah je kosilo prehitro minilo. Zato so se zahvalili pridnim kuharicam, ki so poskrbele za telesno hrano: ge. Anici Erjavec, ge. Moniki Keršič Rovani, ge. Andreji Lipušček Bonino, gdč. Marjani Lipušček in gdč. Moniki Oblak; ter očetom in fantom, ki so pekli meso na ražnju: g. Pavliju Malovrhu, g. Luku Štrublju in g. Gabiju Zupancu.

Ker je ura že napovedovala popoldanski program, so nas vljudno povabili v dvorano. Pomaknili smo se v zgornje prostore in se umestili, da bi uživali ob napovedani gledališki predstavi.

Kot se spodobi in je lepa navada, so pozdravili vse navzoče, posebno goste iz Slovenije ter predstavnike bratskih domov: g. Viktorja

Leberja, g. Pavla Brulo, g. Francija Žnidarja, g. Francija Sušnika ter g. Edvarda Kenda ter soproge posameznikov.

Zatem smo prisluhnili pozdravu in čestitkam predsednika Zedinjene Slovenije, inž. g. Jureta Komarja; temu so sledile besede g. podpredsednika vlade in ministra za javno upravo g. Borisa Koprivnikarja, ki je izrekel zahvalo vsej slovenski skupnosti, ki goji slovensko zavest in se trudi pri ohranjanju jezika z željo po plodni povezavi in izmenjavi. Čestitkam se je pridružila tudi veleposlanica Republike Slovenije Jadranka Šturm Kocjan.

Sledil je slavnostni govor g. Martina Sušnika (kateri je bil v celoti objavljen v prejšnji številki). »Vemo od kod prihajamo, moramo pa biti gotovi kaj dandanes smo, da bomo bolj učinkovito vedeli kam gremo... S hvaležnim pogledom se oziramo na preteklost in z novim upanjem in novimi izzivi na prihodnost.«

Po izčrpnem govoru, ki je v nas zanetil mnogo vprašanj v premislek, nam je napovedovalka predstavila veseloigro »Charleyeva tetka«. Komedija je nastala pod peresom angleškega avtorja Thomasa Brandona. Zasedba gledališke skupine Našega doma je bila odlična, saj je njena režiserka, gdč. Ivana Tekavec, znala poiskati za vsako vlogo primerne igralce in iz njega izvesti čudovit igralski talent.

Na odru Frida Beznika se je ob prijazni sceni z lepo hišo in vrtom začela odigravati predstava polna komičnih zapletov. Pozorno smo sledili posameznim igralčevim kretnjam, da ne bi spregledali nobene, saj je vsaka izvajala pri gledalcih smeh, katerega ni bilo konca ne kraja. Posebna pohvala gre vsem nastopajočim za zelo živeto, izrazito in lepo izgovorjavo slovenske besede, ki še živi na slovenskih odrih.

Ob tako učinkovitem nastopu so bili igralci nagajeni z močnim ploskanjem z željo, da bi igro ponovili. In to bodo tudi storili, zato bomo o igri podrobneje pisali v prihodnji številki.

Seveda je poleg igralcev v zakulisju mnogo ljudi, ki pripomorejo, da ta uspe. Zato so se zahvalili šepetalkama Berni Juhant Rovani in Nežki Lovšin Kržišnik. Z mikrofoni se je ukvarjala Lučka Bergant, pričeske je ustvarila Ana Klara Zafra, maskiranje je bilo na skrbi Veronike Malovrh, Skupina Luč in zvok iz San Justa je prevzela osvetljavo in ozvočenje scene. Sceno pa si je kot po navadi izvrstno zamislil in izdelal s sodelavci Našega doma g. Tone Oblak. Opremo programa pa je primerno oblikovala gdč. Erika Indihar.

Po kulturnem programu je sledila prosta zabava na dvorišču Našega doma. Ob zvokih inštrumentalne skupine Baires polka smo se živahno naplesali in poklepetali. Ob dobri postrežbi smo tudi marsikaj dobrega okusili in se okrepčali.

Dan je prešel v noč, glasba je utihnila in luči so se začele ugašati, ampak v naših srcih ni pojenjalo veselje opravljenega dela. Kot velika družina smo se veselili praznovanja in se z zadoščenjem zavedali, da žanjemo to kar so nekoč sejali naši predniki. Obhajanje tako pomembne obletnice je dokaz, da naša slovenska skupnost ne izumira in, da je mnogo izzivov, ki nas spodbujajo k nadaljnjem delu.

A. K.

VOLITVE V SLOVENIJI

Prvi krog predsedniških volitev v Sloveniji je mimo, a volilcem ni uspelo izglasovati predsednika in bo treba v drugi krog.

Nekaj podatkov o nedeljskem izidu:
skupno število volilcev: 1.713.762
glasovalo skupaj: 746.830
volilna udeležba: 43,58 %
Izid glasovanja je bil naslednji:
• Borut Pahor - 348.938 - 47,07 %
• Marjan Šarec - 185.042 - 24,96 %
• Romana Tomc - 101.845 - 13,74 %
• Ljudmila Novak - 53.049 - 7,16 %
• Andrej Šiško - 16.463 - 2,22 %
• Boris Popovič - 13.277 - 1,79 %
• Maja Makovec Brenčič - 12.734 - 1,72 %
• Suzana Lara Krause - 5.718 - 0,77 %
• Angela (Angelca) Likovič - 4.273- 0,58 %
“Zvezda” volitev je bila nedvomno volilna udeležba, rekordno najnižja od prvih predsedniških volitev l. 1992. Take naslovnike so o tem pisali mediji:

“Nizka volilna udeležba je največje prese-
nečenje volitev” (Delo); “Nizka volilna ude-
ležba je Borutu Pahorju odnesla zmago v
prvem krogu” (Aleš Maver, Časnik.si)
Za mesto predsednika Republike Sloveni-
je se bosta v drugem krogu v nedeljo 12.
novembra potegovala Pahor in Šarec. Kljub
navidezni veliki prednosti sedanjega pred-
sednika, nekateri opazovalci napovedujejo
trd boj s še nedoločenim izidom.

O poteku in izidu glasovanja na Veleposla-
ništvu Republike Slovenije nam je poročal
Rok Fink, predsednik volilne komisije:

Volitve na Veleposlaništvu v Buenos Aire-
su so potekale mirno in urejeno.

Osebnostno je bilo sicer manj obiska kot obi-
čajno, a visoko število glasovnic se je preje-
lo po pošti. Verjetno je vplivalo dejstvo da
smo hkrati volili na argentinski sceni.

Glasovalo je na volišču 135 volilcev a sku-
paj je število seglo na 861 veljavnih glasov.

Po zaključenemu glasovanju je štetje - po-
leg nekaterih neveljavnih - pokazalo slede-
če rezultate:

- Suzana Lara Krause (SLS) - 2
- Angela Likovič (Za otroke!) - 22
- Maja Makovec Brenčič (SMC) - 1
- Boris Popovič (Slovenija za vedno) - 1
- Andrej Šiško (Zedinjena Slovenija) - 5
- Marjan Šarec (Lista Marjana Šarca) - 3
- Borut Pahor (neodvisni kandidat) - 77
- Ljudmila Novak (NSi) - 504
- Romana Tomc (SDS) - 246

Rok Fink / Mariana Poznič

MÁS SORPRESAS EN LAS ELECCIONES DE ARGENTINA

Algunos dirán que no hubo sorpresas en las elecciones legislativas del pasado domingo 22 de octubre para renovar 127 bancas de diputados de todas las provincias, que repre-
sentan la mitad de la Cámara de diputados y 24 bancas de senadores de solo 8 provincias, que representan un tercio de la Cámara de senadores.

Las internas (PASO) de agosto fueron las que realmente sorprendieron a todos, principal-
mente a los peronistas de las diversas extra-
cciones. Podríamos decir que eran previsibles después ver los resultados de las últimas en-
cuestas, sin embargo, no deja de asombrar-
nos el hecho de que a principios de este año nadie hubiera imaginado semejante triunfo de la coalición gobernante Cambiemos. Sor-
prende incluso que en solo dos meses, Cam-
bemos triunfó en 15 de las 24 provincias, mejoró los porcentajes de agosto, y revirtió los resultados adversos de las primarias en cinco provincias: Buenos Aires, Santa Fe, Sal-
ta, La Rioja y Chaco. Pero sin duda la mayor novedad es que nunca un gobierno, en las elecciones de medio término, pudo superar por tanto los porcentajes obtenidos en las elecciones generales que lo llevaron al poder dos años antes.

Cambiemos triunfó indiscutiblemente en los cinco distritos más importantes del País, algo que no pasaba desde 1983: Capital Federal (51%), Buenos Aires (42%), Córdoba (48%), Santa Fe (38%) y Mendoza (45%).

En resumen; el Gobierno triunfó en las pro-
vincias más pobladas y prósperas del País, mientras que el peronismo, en sus diferentes versiones, retiene su influencia en las demás provincias. Los resultados totales en el País le dieron al Gobierno el 41% de los votos.

La Cámara de diputados que antes tenía sólo el 33% en manos de Cambiemos, ahora tendrá un 41%; pasará de tener 86 diputados a 107, una posición que no es hegemónica (la cantidad necesaria para tener quórum propio es 129 diputados) pero coloca al Gobierno en una posición más cómoda para negociar el apoyo necesario y obtener las leyes que está necesitando para sus propósitos.

En la Cámara de senadores el Gobierno lo-
gró elevar de 15 a 24 representantes de un total de 72 bancas; antes tenía sólo el 21% del total y ahora tiene un 33%; sin embargo, se consolidó como la primera minoría.

Los grandes derrotados fueron todos los pe-
ronistas en sus diversas expresiones. Todavía no hay señales concretas de que ahora el peronismo desplazará a Cristina Kirchner de su posición de liderazgo dentro de esa fuer-

za política, y poder recuperarse de la pésima imagen que tiene el peronismo en la socie-
dad después de haberla seguido incondi-
cionalmente durante tantos años, mientras la ex presidente sumaba votos y les garantizaba todo tipo de desatinos junto al poder. Cris-
tina Kirchner parece estar dispuesta a liderar la oposición, pero todo indica que es un lugar que en realidad no le concederán las demás fuerzas políticas.

Es verdad que, sumados todos los “peronis-
mos”, podrían vencer fácilmente al gobierno, pero la realidad es que esta matemática está muy lejos de ser posible; hay demasiadas ri-
validades, traiciones, acusaciones cruzadas, y ningún liderazgo a la vista. Todos los actuales líderes peronistas: Cristina Kirchner, Sergio Massa, Florencio Randazzo y Urtubey fueron derrotados sin discusión. Esta acefalía requerirá de un reordenamiento del peronismo como nunca antes fue necesario realizar.

Otro hecho sorprendente es que la cam-
paña política previa a las elecciones fue es-
casa, con menor intensidad que en la cam-
paña para las internas de agosto pasado; en parte porque los resultados eran bastante previsibles gracias a las mejores expectativas económicas de los últimos meses, y en parte también por el lamentable suceso en torno a la muerte del artesano y activista Santia-
go Maldonado. Respecto de esta muerte, la ciudadanía se hartó de la utilización política de este hecho por parte del kirchnerismo, y es probable que haya ayudado en algo al Gobierno a mejorar sus resultados. La políti-
ca olfateó este hartazgo y en los últimos días previos a las elecciones todos se llamaron a silencio para no empeorar las cosas. Quedó sin embargo la sensación de que no hubo sensatez ni madurez política en esta deci-
sión, sólo especulación para no perder votos de una sociedad que cambia su decisión de voto con suma facilidad.

El futuro se ve ahora más despejado en la Argentina; ya no hay dudas sobre el lideraz-
go de la coalición gobernante y eso permitiría consolidar un rumbo con medidas y políticas más probables de ser concretadas. Despla-
zada Cristina Kirchner de su posición de lide-
razgo indiscutido, el gobierno recibirá ahora todas las miradas y críticas sobre la gestión que llevará a cabo. Es una nueva etapa para la Argentina, y todos deseamos que este mejor balance de poderes pueda concretar un sano crecimiento que todos estamos esperamos desde hace muchos años.

Jože Lenarčič

Nova presenečenja na argentinskih volitvah

- Menja se polovica (127) poslancev in tretina (24) senatorjev;
- Vladni koaliciji Cambiemos je v dveh me-
secih po primarnih volitvah uspelo izboljšati rezultate in obrniti negativni izid v 5 provin-
cah: Buenos Aires, Santa Fe, Salta, La Rioja in Chaco; končno je pridobil 15 od 24 provinc;
- Prvič v zgodovini je vladajoča stranka v dve letih od svoje izvolitve v tolikšni meri izboljša-
la volilne rezultate;
- Cambiemos je zmagal v 5 največjih oddelkih: mesto Buenos Aires (51%), provinca Buenos Aires (42%), Córdoba (48%), Santa Fe (38%) in Mendoza (45%), torej v najbolj naseljenih in bogatih provincah, peronizem pa ohranja svoj vpliv v ostalih provincah;
- Cambiemos bo v poslanski zbornici od 33% poslancev prešel na 41% (107 poslancev), kar mu pa sicer ne zagotavlja lastne večine, mu pa olajšuje pogajanja za sporazume z drugimi strankami;
- V senatu bo število svojih predstavnikov po-
večal od 15 do 24 (od skupnih 72);
- Peronizem in bivša predsednica sta velika poraženca volitev; Cristina Kirchner je izrazi-
la namen, da bo sama odslej vodja opozicije, vendar je dvomljivo, da ji bodo ostale stranke to vlogo priznale;
- Združeni peronizem bi zlahka premagal vlado, je pa taka združitev med njimi danes praktično nemogoča; vsi peronistični velja-
ki: Cristina Kirchner, Sergio Massa, Florencio Randazzo, Juan Schiaretti in Juan M. Urtubey so bili poraženi;
- Predvolilna kampanja je bila bolj omejena kot prejšnja za volitve PASO, delno zaradi pred-
vidljivosti rezultatov ob boljših gospodarskih perspektivah, delno pa tudi zaradi žalostnih dogajanj okoli smrti aktivista Santiaga Maldo-
nada: pretirano politično izrabljanje dogodkov iz strani kirchnerizma je verjetno pomagalo vladi do boljših rezultatov: čeprav so politiki v zadnjih dneh o zadevi malo manj govorili, je med publiko vseeno ostal občutek, da primanj-
kuje politične zrelosti in da je pri vsem tem le veliko špekulacije z glasovi volilcev;
- Bodočnost je za Argentino zdaj jasnejša: vla-
dna koalicija je v svoji vodilnosti potrjena, kar ji bo omogočilo, da svoje načrte lažje izvede; za-
čenja se nova doba za Argentino in vsi upamo, da bo boljše ravnovesje med silami omogočilo zdravo rast, ki jo že tako dolgo pričakujemo.

Povzetek Mariana Poznič

Bliža se 62. Slovenski dan

Bliža se Slovenski dan, tokrat že 62. po vrsti. Prvega smo doživeli 22. aprila 1956, že takrat je bil zasnovan in pripravljen kot skupni praznik vseh argentinskih Slovencev. Čas je tekel naprej in z njim so se spreminjale okoliščine, kraji srečanja, nove generacije so tudi to pri-
reditev zaznamovale z lastnimi značilnostmi. A kljub teku časa je Slovenski dan ohranil svoj smisel in še vedno je osrednji praznik naše skupnosti.

Kaj nam pomeni Slovenski dan?
Slovenski dan je praznik našega slovenstva, naše enotnosti, naše neupogljive vere v idea-
le. Marjan Schiffrer, Slovenski dan 1996

A kaj bo prineslo prihodnje, tretje tisočle-
tje? Poti ni konca, problemov je še v veliko, spotikljajev in padcev še več. A pot v svet je pred nami in lahko tudi mi vzkliknemo: Bog
našo nam deželo, Bog živi ves slovenski svet

brate vse, kar nas je sinov sloveče matere. Tine Debeljak, Slovenski dan 2000

Več kot petdeset let že živi in se ohranja de-
mokratska slovenska skupnost v Argentini. Tretji rod že stopa v ospredje, četrti rod stopa v naše šolske tečaje. To ni čudež. To je sad dela, žrtev, jasno zastavljenih ciljev, zlasti pa je sad medsebojnega razumevanja in -preko malenkostnih razlik- enotnega nastopanja. Tone Mizerit, Slovenski dan 2000

Praznujmo ta naš slovenski dan ponosno in z veseljem. Naj bo to dan slovenskega upanja in zaupanja, ki raste iz božje in človeške zves-
tobe. Vsa naša dejanja, storjena iz ljubezni do skupnega naroda, četudi daleč od rodne grude, pomagajo graditi skupno slovensko prihodnost. Ohranimo vsi pričevanje v zves-
tobi! Lojze Rezelj, Slovenski dan 2005

Relativno majhna slovenska skupnost v tej

deželi je dejansko veliko večja in širša, ker skupaj segamo vse do tja, kjer je kdo izmed nas, ki pričuje o zvestobi. Slovenski svet je danes odprt za vse. Slovenija prihaja k nam in mi se oglašamo v Sloveniji. Država Slovenija je danes za nas zaledje, ki ga še pred kratkim nismo imeli in smo se zato morali zatekati k njenim duhovnim obrisom. Za današnje ge-
neracije je vztrajanje v slovenstvu lažje, ker Slovenijo lahko otipajo, slišijo, vidijo in vse-
stransko spoznavajo. Andrej Fink, Slovenski dan 2005

Moramo stati mladini ob strani! Tukaj imajo slovenski Domovi izredno nalogo in poslanstvo v okolju, kjer je verska vzgoja, vlada prijateljstvo, zanimanje za najrazlič-
nejša delovanja, zgled in vztrajnost, bodo rasli mladi, ki bodo pozneje osebnosti prip-
ravljene na žrtve, delo in solidarnost. Kati-

ca Cukjati, Slovenski dan 2006

Tako smo pri rasti slovenske zavesti in skup-
nosti vključeni vsi. Tudi odgovorni smo. Z našim spoštovanjem, ljubeznijo, ponosom in delom bo slovenstvo raslo ali padlo. Dano nam je bilo. Vprašanje je, če bomo hoteli. V tem smo kovači naše prihodnosti. Marjana Batagelj, Slovenski dan 2007

Zdrava bodi moja lepa domovina, ki se v naših potomcih morda drugače oblikuješ, a ohranjaš v njih svoje bistvene vrednote in lastnosti. Zato te tudi priznavajo in so nate navezani in če jih pot zanese na tvojo zem-
ljo, s ponosom in zanosom zapojejo „Zdra-
va bodi moja lepa - duhovna - domovina!” Franci Markež, Slovenski dan 2009

Pričakujemo vas v nedeljo na Pristavi!

Zedinjena Slovenija

NAŠI ZAČETKI V ARGENTINI

10

Moja zgodba

Marko Kremžar

V pristanišču

Prišel je vlačilec. Hitro, hitreje kot smo pričakovali, je bila ladja privezana k pomolu in dva mostička sta nas povezala z ameriško celino. Bilo je petega februarja 1949 nekako ob pol enajstih dopoldne.

Kot pisana reka smo se potniki valili z ladje proti velikemu, sivemu poslopju, tik ob pristanišču, kjer so rekli, da nas čaka začasno prenočišče. Mi štirje, člani naše družine, smo čakali na krovu, da so najbolj nepočakani odšli. Počasi smo se postavili v vrsto, ki nas je privedla na kopno, naravnost v velikansko lopo, kjer so cariniki pregledovali ročno prtljago. Večine niso odprli, tu in tam pa je le moral kdo odpreti kovček in razkazati pred vsemi svojo revščino. Vrsta se je hitro pomikala in nas privedla skozi manjša vrata na dvorišče velikega poslopja. To je bil “El Hotel de los Inmigrantes”, začasno bivališče priseljencev, ki so ga že naši predhodniki krstili za “emigrantski hotel”.

Zaboji so ostali v carinskem skladišču, da jih bodo naslednji dan ob naši prisotnosti odprli in pregledali.

Po prostornem dvorišču “hotela”, ki so ga leta kasneje preuredili v Muzej imigracije, je raslo v vrstah drevje, ki je dajalo prijetno senco. Opazil sem, da je pod drevesi ob notranjih pravokotnih poteh polno kamenitih klopic. To se mi je zdelo prijazno, dokler nisem zvedel, da bodo klopice čez dan naše edino bivališče. Spalnice v velikem sivem poslopju “hotela”, ki se je dvigal na robu dvorišča, so nam bile odprte le ponoči.

Moški smo prenočevali v enem delu poslopja, ženske v drugem. Odkazali so nam postelje v ogromnih sobanah z nepreglednimi vrstami enonadstropnih železnih pogradov. Ležišča so bila lepo postlana s svežimi rjuhami in čistimi odejami. Tudi kamenita tla so bila ravnokar pomita. Čistoča je naredila prijeten vtis, da je bilo lažje spregledati kasarniški videz poslopja. Ko sva si z atom izbrala ležišči, kot v taborišču na istem pogradu on spodaj, jaz zgoraj, sva odšla na dvorišče, kjer sta naju že čakali mama in teta. Tudi oni sta bili veseli svežih in čistih rjuh.

Dnevni red je bil preprost. V pritličju so nam zjutraj delili kavo z mlekom, opoldne in zvečer pa makarone, med katerimi so bili na gosto pomešani koščki mesa, kolikor je kdo hotel. Sredi jedilnice so stali veliki koši s štručkami belega kruha in vsak si ga je vzel sam po mili volji. Nihče nas ni nadzoroval. To je dežela

svobode in obilja, sem ugotavljal, ko sem videl, da so koši vedno polni, kljub gostom, ki so pridno segali po svežem belem kruhu, okusnejšem od ladijskega, kaj šele od onega po taboriščih. Sicer pa je vladala v inmigrantskem hotelu precej stroga disciplina. Po zajtrku ni smel nihče več nazaj v sobe. Dan je bilo treba izrabiti za iskanje dela.

Seveda smo morali dobiti prej argentinske dokumente. Bali smo se, da bo ob množici emigrantov vzelo to veliko časa, pa je bilo opravljeno kot bi mignil. Takoj naslednji dan so nas poklicali pred imigracijske uradnike, ki so si postavili mize in stole kar na dvorišču. Spet smo morali v vrsto. Ko smo prišli do uradnika, smo pokazali papirje, ki nam jih je dala pred odhodom IRO. Vpisali so nas na dolge pole in pri tem vprašali tega ali onega o kraju rojstva pa tudi kako se njegovo ime izgovarja, čeprav so prepisovali podatke iz IRO dokumentov. Urednikom se je včasih zdelo primerno kak priimek poenostaviti. S takimi, ki so se končali s šumniki in sičniki, si po večini niso delali težav, pisali pa so jih kot so po dolgoletni praksi menili, da je primerno in prav za špansko govoreče ljudstvo. Drugim pa so strešice enostavno spregledali. Skrbno so tudi pazili, da se ne bi na argentinskih dokumentih pojavilo kako tuje zveneče krstno ime.

Ko je prišla na vrsto mama, ki jo je že v Špitalu IRO spremenila iz Slavice v Slavo, je vprašal uradnik hrvaškega tolmača, ki je stal ob njem, kaj pomeni ime Slava. Hrvat je hitro povedal, da je to Gloria in tako so našo mamo kot bi mignil prekrstili v Glorio, kar je ostala do svoje smrti. Ata je postal Francisco, jaz pa Marcos, brez lastnega ali tolmačevega posredovanja. Tudi to je bila ena od drobnih, a občutenih krivic tistega časa.

Potem so nas fotografirali in nam izročili začasno potrdilo o našem legalnem prihodu, s katerim smo že smeli skozi vrata našega “hotela”. Prav kmalu pa smo zamenjali ta potrdila za čisto pravo osebno izkaznico, na kateri je pisalo “Cedula de identidad”. Argentinska država nas

je uradno sprejela za svoje prebivalce.

Pred nami je bila vsa prostorna dežela, kjer so se razdalje merile v stotinah in tisočih kilometrov. Ob velikem stenskem zemljevidu v “hotelski” veži sem se prvič zavedel prostranosti argentinske zemlje. A bolj kot neskončna Pampa in zasneženi Andi me je takrat zanimal zemljevid mesta Buenos Aires, kjer bo treba iskati stanovanje in delo. Vedel sem, da se bomo morali najkasneje v štirinajstih dneh posloviti od začasnega zatočišča, ki nam ga je nudila naša nova država. Skušal sem si vtisniti v spomin lego in postaje podzemске železnice in vlakov, ki so križali mesto, kar se mi je zdelo prve dni od sile zapleteno.

Komaj sem dobil začasno izkaznico, sem odšel skozi hotelska vrata, da vidim, kako je na oni strani. Zagledal sem silno prostoren trg, nasproti pa velikansko poslopje, o katerem so mi povedali znanci, ki so si prav tako ogledovali mesto izpred pristaniških vrat, da je to sklop železniških postaj, ki se jim pravi Retiro. V resnici je na glavnem poslopju pisalo z velikimi belimi črkami ime “Presidente Perón”. Nekateri so vedeli povedati, da se tako reče postaji po novem, ker je predsednik države Juan Domingo Perón vzel Angležem vse železnice v deželi. To seveda ni bilo čisto res, ker je Argentina železnice odkupila in drago plačala, a takratnim oblastnikom se je zdelo, da zveni “odvzem” bolje od “nakupa”.

Moj prvi pohod v neznano ni bil posebno dolg. Ker so pravili, da je na drugi strani trga vhod v podzemsko železnico, sem sklenil, da si to stvar ogledam. Prečkal sem široko cesto, na kateri je mrgolelo raznih vozil, potem pa še nekaj pločnikov, polnih hitečih ljudi in res našel na robu trga stopnice, nad katerimi je pisalo, da vodijo na postajo “subterráneo” - podzemске, ki vozi na Constitución. Z negotovim korakom sem se spustil po stopnicah in čakal, kdaj me kdo ustavi in vprašal po dovoljenju za izhod iz hotela. Nihče se ni zmenil zame in vsem, ki so šli isto pot, se je strašno mudilo. Naenkrat sem se znašel v velikem podzemskem prostoru, kjer je nedaleč od mene stal lepo razsvetljen vlak. Potniki so odhajali k vlaku skozi posebne mlinčke, v katere s dajali neke vrste drobiž. Opazil sem, da nisem tam edini emigrant. Pridružil sem se skupinici fantov in deklet z našega transporta, od katerih se je večina, prav kakor jaz, prvič spustila v mesto. Poslušal sem eno od deklet, ki se je s podzemsko že peljala in bila navdušena nad hitrim vozilom. Ker smo bili vsi bolj na kratko z denarjem, je pri tem ostalo. Drugi so se odpravili naprej po mestu, jaz pa sem se vrnil v hotel.

Marko Kremžar, “Časi tesnobe in upanja” (odlomek). Družina, Ljubljana 2008 - (z dovoljenjem avtorja)

IN MEMORIAM | Katica Kovač Dimnik

Rojstvo: 12. aprila 1927 – Novo mesto, ker je bil oče France Kovač nastavljen kot sodnik. Mati: Marija Konjšek.

Osnovno šolo je začela v Novem mestu in po preselitvi, leta 1935, nadaljevala v Ljubljani.

Srednja šola: učiteljsiše v Ljubljani.

Matura na Slovenski gimnaziji v italijanskem taborišču Senigallia.

Odšla iz Slovenije s svojima sestrama Tinko in Marjano za nekaj tednov pod varstvom družine Fink. Doma je pustila svoje starše in 4 brate. Najstarejši je preстал usodo vrnjenih domobrancev. Po treh letih v italijanskih taboriščih je s sestro Marjano odšla z ladjo Argentina iz Genove in prišla v Buenos Aires

11.10.1947. Prvo delo kot hišna pomočnica. Potem opravljala pisarniško delo. (Hvala, Helena Žnidar, za podatke!)

Verna, delavna, neutrudna, požrtvovalna, odločna, pogumna, občutljiva ...

Že od vsega začetka se je vključila v življenje slovenske skupnosti in sodelovala pri raznih odborih ali skupinah. Skupaj sva bili v sanmartinski Slovenski šoli, pri Farnem svetu, na krajevnih sestankih Zveze mater in žena, občasno v pevskem zboru, pri točki za nastop na neki obletnici; ob nedeljah sva se srečavali pri slovenski maši, v Domu za skupni zajtrk, na prireditvah, kdaj pa kdaj na poti v Dom ali nazaj domov.

Zbujajo se mi stari spomini ... hiša mojih staršev, ona naša sosed, pozdrav na cesti ali v trgovini, »žegen« na Veliko soboto popoldne; večkrat je morala otrokom vrniti žogo, ko

so prišli k starima staršema na obisk in so na dvorišču premočno ali predaleč metali, brcali. Imam v spomin vtisnjene podobe tistega poletja, ko smo slučajno nekaj dni preživeli med Kordobskimi griči.

Ne morem pozabiti ganljivih obiskov »sanmartinske potujoče Marije«, ko jo je tako spoštljivo in ljubeznivo sprejela: lepo okrašen prostor, rože, svečka, branje, molitev, petje, na koncu pogovor. Pogrešala bom! In seveda skupinski obisk za letošnji rojstni dan ...

Bila je nam v zgled. Naj ji Vsemogočni Bog da večni mir in večni pokoj.

Smrt: 25.8.2017 – Buenos Aires. Pokopana v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj. Gospa Katica, vedno se Vas bom hvaležno spominjala!

Marta J-Š

KOLEDAR

28. oktobra

Izlet slovenskih šol v Glew

28. oktobra ob 3:00 pm

Redni pouk SSTRMB

29. oktobra

Obletnica na Pristavi – Slovenski dan

5. novembra

Skupni mladinski dan,
Naš dom San Justo

10. 11. in 12. novembra

Martinovanje 2017 v Mendozi

11. novembra

Ples RAST XLVII, Naš dom San Justo

12. novembra

Obletnica v Hladnikovem domu,
Slovenska vas

OSEBNE NOVICE

 KRST

V cerkvi Santa Rita v Boulognu je bil 8. oktobra krščen **Mateo Roldán**, njegova starša sta Martina Golob in Juan Cruz Roldán, botra pa María Roldán in Niko Golob. *Čestitamo!*

 SMRTI

Odšli so: v Filadelfiji (ZDA) **Silvija Žužek** (87); **ga. Olga Vidmar roj. Šilc** (90); v Boulogne **Luka Danijel Slabe** (27); v San Justo **gospa Cvetka Mehle** (72) in **Marko Bregar** (30).

Naj počivajo v miru!

STOLETNICA BITKE PRI KOBARIDU

Prva svetovna vojna (1914–1918) je bila prvi globalni spopad v človeški zgodovini in je zaznamovala na milijone ljudi. Kmalu po začetku je vojna zajela več kot deset držav, do njenega konca jeseni 1918 je v vojaških spopadih sodelovalo 28 držav. Neposredno ali posredno je bila v boje vključena poldruga milijarda zemljanov ali tri četrtine skupnega svetovnega prebivalstva. Sovražnosti so potekale na treh kontinentih: v Evropi, Afriki in Aziji. Hkrati je prva svetovna vojna pomenila konec nekega obdobja in s svetovnega odra so izginili štirje veliki imperiji: avstro-ogrski, nemški, ruski in osmanski. V mirovnih pogajanjih, ki so sledila po koncu vojne, se je ustvarila nova politična razdelitev Evrope in dolgoročno so se spremenili mednarodni odnosi na stari celini in drugje v svetu.

Cesar Karel I. v osvobojeni Gorici
Osrednje slovenske dežele (Kranjska, Štajerska, Koroška) niso bile neposredno vključene v vojaške spopade, toda vseeno je vojna pomembno vplivala na vse sloje prebivalstva ter pustila posledice, ki so se čutile še dolgo po njenem koncu. Posebej je to zaznamovalo vpoklicane može in fante, ki so bili poslani na številna bojišča v Evropi (Galicija - danes med Poljsko in Ukrajino, Balkan, Francija) in celo na Bližnjem vzhodu. Tedaj se je marsikateri med njimi prvič odpravil iz domačih krajev v širni svet. Ko so se po dolgotrajni odsotnosti vračali na svoje domove, nič več ni bilo tako kot prej. Nekateri sploh nikoli niso prišli, od tega tudi okrog 35.000 vojakov z ozemlja današnje Slovenije. Številni slovenski vojaki iz različnih avstrijskih dežel so tako izkusili strašne boje. Njihovi spomini so dolgo ostali potlačeni in pozabljeni, kajti njihova dotedanja domovina Avstro-Ogrska je razpadla ob koncu vojne, slovenski narod pa je doživel boleče razkosanje po mirovnih sporazumih. Nastopilo je dolgo obdobje precejšnje odrinjenosti spomina na boje v prvi svetovni vojni, tako med tistimi Slovenci, ki so ostali doma, kot med rojaki v tujini. Na soški fronti sta leto 1917 zaznamovali dve veliki ofenzivi, 10. in 11., v zadnji so Italijani dosegli svoj maksimalni prodor na tem področju. Hkrati je v tej ofenzivi padla

v italijanske roke Sveta Gora. Italijani so se zaganjali tudi v hrib Škabrijel. Slednji imel izredno strateško vrednost. Če bi padel v italijanske roke, bi se njihovi vojski odprla pot proti Vipavski dolini, naprej proti Ljubljani in dalje proti središču monarhije. To je bil tudi cilj italijanske vojske ob vstopu v prvo svetovno vojno.

Italijanski ujetniki na Travniku v Gorici
Italijani so sprevideli, da niso uspešni in boji na Škabrijelu so se sredi septembra 1917 umirili, ne pa popolnoma prenehali. Obenem je avstro-ogrsko poveljstvo uvidelo, da obramba proti italijanskim napadalcem ne bo prinesla sadov in da izčrpani branilci še ene italijanske ofenzive ne bi zdržali. Zato so se povezali z nemškimi zavezniki, ki do takrat z večjimi enotami niso sodelovali na soški fronti. Obenem je potrebno poudariti, da Italijani niso bili pripravljeni na možnost avstrijske protiofenzive.

Prav v teh dneh se torej ponovno spominjamo stoletnice hudih bojov ob Soči med prvo svetovno vojno, kjer so predhodni boji že močno zamajali avstro-ogrsko obrambo. Ko je že kazalo, da branilcem pojemajo človeški in materialni viri, so 24. oktobra 1917 v novo 14. armado združene avstro-ogrske in nemške čete izvedle prodor. To so omogočile sveže sile, kajti na to območje je prispelo kar petnajst novih divizij.

Omenjena ofenziva se je v zgodovino zapisala kot »čudež pri Kobaridu«, kajti načrtovalci ofenzive niso pričakovali, da bo tako zelo uspešna. Italijane jim je do začetka novembra 1917 uspelo potisniti do reke Piave, približno 90 km proti zahodu, tik pred Benetkami. Tam se je frontna črta ustalila praktično do konca prve svetovne vojne jeseni 1918.

Avstro-ogrska vojska na poti skozi Trnovski gozd v dneh preboja pri Kobaridu
Zadnja, 12. soška bitka, je bila hkrati prva ofenziva avstro-ogrske vojske na soški fronti in prva, v kateri je sodelovala z nemško vojsko. Priprave zanj so začeli že med zadnjo italijansko ofenzivo na fronti. Vse se je začelo 24. oktobra 1917 ob drugi uri zjutraj,

silovit topniški napad je sejal smrt med italijanskimi enotami in ustvarjal velike vrzeli v njenih vrstah. Nemci so pri Bovcu izvedli plinski napad, uporabili so bojni plin fosgen, ki je dobesedno zadušil Italijane. Ena stran klešč je prišla s severa, iz Bovca, druga stran pa z juga, iz Tolmina, ob Soči navzgor. Klešče so se zaprle pri Kobaridu. Pehota je v prvem naskoku prebila italijanske obrambne položaje pri Bovcu, v dolini Soče in pri Tolminu. Isti dan so nemško-avstro-ogrske enote osvobodile Kobarid, v noči na 25. oktober pa so južno od Robiča dosegli državno mejo. 24. oktobra so bili prebiti tudi italijanski obrambni jarki pri Čiginju, zvečer pa so bile uničene njihove utrdbe na Ježi. Tako so združene avstro-ogrske-nemške enote odrezale italijanske sile na levem bregu Soče in v Krnskem pogorju ter prodrle globoko v italijansko zaledje. Vkorakali so v Čedad in Videm, prekoračili reko Tilment in že 9. novembra 1917 so dosegli reko Piavo.

Z vojaškega stališča je bila ta ofenziva res nekaj izrednega. Preboj pri Kobaridu velja za prvo uspešno bliskovito vojaško operacijo v zgodovini vojskovanja – blitzkrieg. Na drugi strani pa vidimo silni italijanski poraz, ki je prišel celo v italijansko izrazoslovje. Danes v italijanščini “doživeti Kobarid” ali Caporetto (italijansko ime za Kobarid), pomeni doživeti svoj življenjski poraz, katastrofo velikih razsežnosti. Za italijansko vojsko je namreč prodor pri Kobaridu res pomenil pravo katastrofo, prišlo je do razpada vojaškega reda. Nihče ni računal, da bodo Italijani tako hitro začeli bežati.

Neurejen umik italijanske vojske po porazu Med temi boji je na italijanski strani padlo več kot 12.000 vojakov, več kot 250.000 Italijanov je bilo zajetih. Tudi na strani zmagovalcev so bile velike izgube, saj je padlo okrog 10.000 vojakov.

Ofenziva se je nadaljevala do sredine novembra 1917, ko se je ustalila na reki Piavi, tudi po zaslugi britanskih in francoskih zaveznikov, ki so Italijanom prihтели na pomoč. Avstro-ogrski poskusi nadaljnega napredovanja, zlasti sredi leta 1918, se niso obnesli.

Na zahodni rob slovenskega narodnega ozemlja se je jeseni 1917 končno vrnil mir. Po 888 dneh je bilo konec bojov na soški fronti.

Renato Podbersič ml.

50. PRISTAVSKI DAN

& 62. SLOVENSKI DAN

29.10.2017

S P O R E D D N E V A

10:00

Priprava stojnic (štantov)

11:00

Zbiranje gostov

11:15

Pozdravi, dviganje zastav ter himni

11:30

Sveta maša in prenos relikvij bl. Lojzeta Grozdeta v pristavsko kapelo

12:30

Otvoritev likovne in fotografske razstave

12:45

Začetek družabnega dela pri pogrnenih mizah na vrtu Pristave

Za vse navzoče bo za kosilo dobra in bogata ponudba na stojnicah

14:00

Otvoritev kulturnega dela

16:15

Pozdravi, zahvale, podelitev priznanj

REPÚBLICA DE ESLOVENIA 1851

»Kdor spoštuje preteklost ima v rokah prihodnost«

Društvo Slovencev v Mendozi vabi na:

Sezidal sem si vinski hram
tam doli, kjer vinograd 'mam.
Če kdo prijat'ljev ima čas,
naj pride k meni v vas.

“Martinovanje 2017”

Program
Petek 10. nov ob 21uri v Slovenskem domu, degustacija različnih vrst Argentinskih vin.
Sobota 11. nov obisk vinarn v okolju kraja Luján de Cuyo, nato skupni “asado”
Nedelja 12. nov v Slovenskem domu, sv. maša in blagoslov vina, tekmovanje v peki peciva, skupno kosilo in prosta zabava. Sodelujejo Mendoški Oktet in Ansambel bratov Nemanič

Vsi lepo vabljeni...

Informacije na telefon: (0261) 439-6335